

Vuosiraportti 2021

DEMO
FINLAND

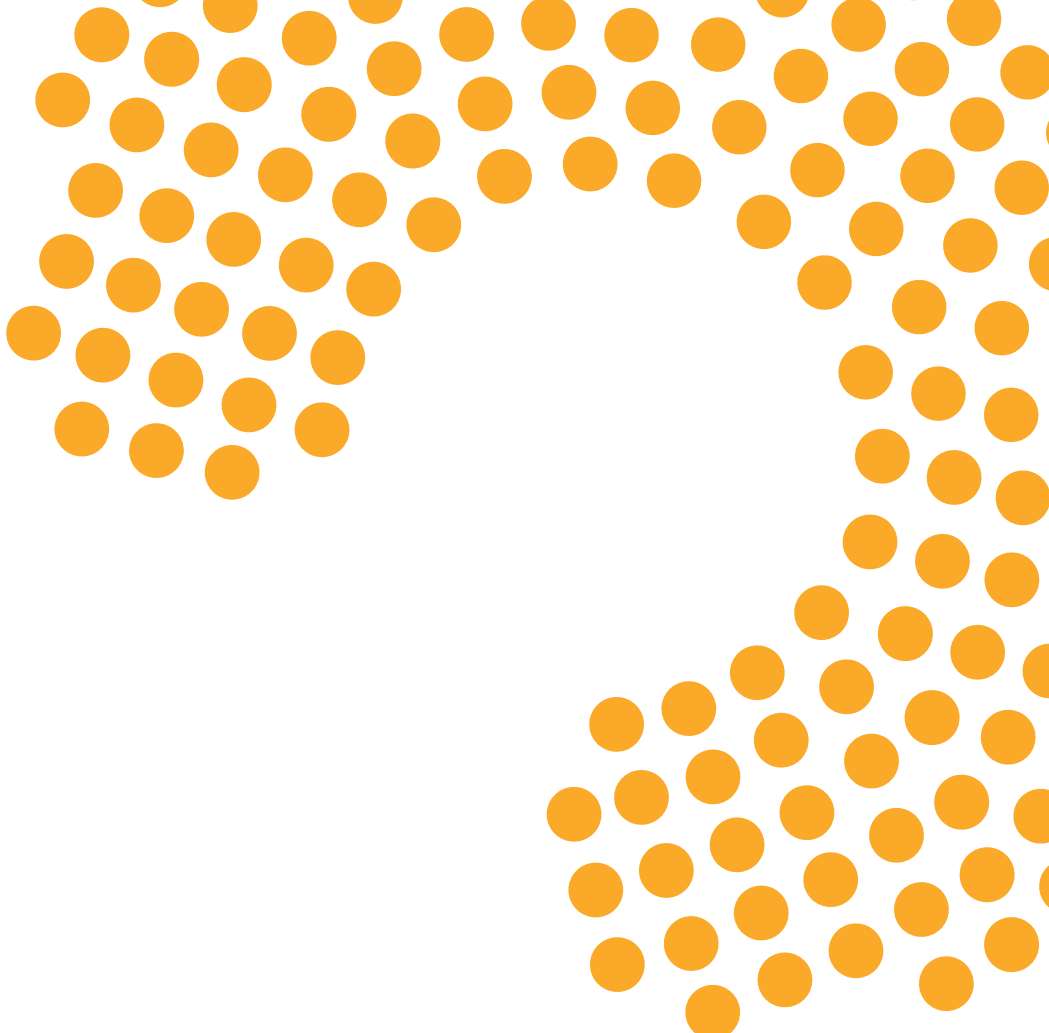
Taitto: Salla Vasenius

© **Puolueiden kansainvälinen demokratiayhteistyö – Demo Finland 2022**

Kannen kuva:

Srilankalaisten naisvaltuutettujen koulutus Colombossa.

Kuva: OTI.

Sisällys

Demokratian tukeminen on yhä tärkeämpää	4
Yhteenveto	5
Demo Finlandin ohjelmat vuonna 2021	8
Tunisia	8
Etiopia	9
Sambia	10
Mosambik	12
Kenia	14
Myanmar	15
Sri Lanka	16
Suomi	18
Vaikuttamistyö ja viestintä	20
Hallinto ja talous	22

Demokratian tukeminen on yhä tärkeämpää

2021 oli erityisen haastava vuosi kansainvälisen demokratiatuen kannalta. Useat demokratian tilaa globaalisti mittaavat selvitykset, kuten International IDEAn Global State of Democracy -raportti, osoittivat selvästi demokratian olevan kriisissä. Ensimmäistä kertaa 30 vuoteen autoritaarisempaa suuntaa kohti liikkuvien maiden määrä ylitti demokratisoituvien maiden määrän. Raportti myös kertoo demokratian laadun heikentyneen. Myös koronapandemia vaikutti heikentävästi erityisesti hauraisiin demokratioihin. Toisaalta vahvemmillä demokratioilla on raportin mukaan parempi kyky kestää suuria, odottamattomia kriisejä.

Koska demokratian kehityssuunta on hyvin huolestuttava, työ sen tukemiseksi kaikkialla maailmassa on yhä tärkeämpää. Kaikkien suomalaisten eduskuntapuolueiden yhteistyöjärjestö Demo Finland onkin työskennellyt johdonmukaisesti kumppaneidensa kanssa vahvistaakseen politiikassa aliedustettujen ryhmien, kuten naisten, nuorten ja vammaisten ihmisten osallistumista. Työtä on tehty yhteistyössä poliittisten puolueiden kanssa monipuoluepohjalta, jotta puolueiden välinen yhteistyö ja dialogi vahvistuisivat.

Maailmanlaajuinen demokratian tilan heikentymisen trendi on ollut nähtävillä myös monissa Demo Finlandin kumppanimaissa. Sotilasvallankaappaus Myanmarissa helmikuussa 2021 pysäytti maan aikaisemman lupaavan demokratiakehityksen täysin. Tunisiassa presidentin toimet muun muassa parlamentin toiminnan keskeyttämiseksi muuttivat toimintaympäristön vaikeaksi demokraattisille instituutioille ja puolueille. Liittovaltion armeijan ja Tigrayn alueen joukkojen välinen konflikti Etiopiassa laajeni maassa suuremmaksi sisäiseksi konfliktiksi ja loi paljon epävarmuutta maan demokraattiselle kehitykselle. Haastavista olosuhteista huolimatta Demo Finland jatkoi kumppaneineen työtään demokratiaa puolustavien toimijoiden osaamisen vahvistamiseksi ja puolueiden välisen dialogin edistämiseksi Myanmarissa ja Tunisiassa sekä naisten poliittisen osallistumisen vahvistamiseksi Etiopiassa.

Positiivisiakin esimerkkejä demokratiakehityksestä löytyi vuoden 2021 aikana: rauhanomainen vallanvaihto Sambiassa elokuun vaalien jälkeen antoi kansainväliselle yhteisölle toivoa siitä, että demokratia voi edistyä haastavienkin aikojen keskellä.

Demo Finland on sitoutunut edistämään demokratiaa kansainvälisesti – ja myös suomalaisten puolueiden kesken. Työmme perustuu Suomen pitkään perinteeseen monipuolueyhteistyöstä sekä inklusiivisesta demokratiasta. Vuoden 2021 aikana työtämme rahoittivat aiempien vuosien tapaan Suomen ulkoministeriö ja Euroopan unioni.

Gary Klaukka
Toiminnanjohtaja

Yhteenvedo

Vuonna 2021 alkoi Demo Finlandin uusi strategiakausi, ja vuosien 2021–2025 strategiset tavoitteet nojaavat järjestön pitkäaikaisiin vahvuuksiin: monipuoluedialogi, politiikassa aliedustettujen ryhmien osallisuus ja vahvemman demokratiatukipolitiikan puolesta vaikuttaminen ovat edelleen työn ytimessä. Nämä painopisteet ovat olleet perusteltuja aiempien tulosten valossa, ja niille on edelleen tarvetta. Uutta strategiassa on, että sen muutosteoria tuo samojen tavoitteiden alle sekä kumppanimaissa että Suomessa tehtävän työn. Demo Finlandin muutosteoria tukee vahvasti YK:n kestävän kehityksen tavoitteita ja Suomen kehityspoliittisia tavoitteita.

Tämä vuosiraportti 2021 käsittelee tämänhetkisiä kumppanuuksia ja hankkeita, mutta strategia-kauden aikana tullaan tekemään myös uusia aloitteita. Strategia on myös tarkoitus päivittää vuoden 2023 aikana.

Monipuoluedemokratia vaatii toimivia, edustuksellisia ja ohjelmallisia puolueita, jotka pystyvät täyttämään moninaisen tehtävänsä järjestelmän ytimessä. Puolueilla on tärkeä rooli kansalaisten tarpeiden ja toiveiden tunnistamisessa ja niiden kanavoimisessa päätöksentekoon, ihmisryhmien välisten eturistiriitojen välisessä sovittelussa sekä uskottavien poliittisten ohjelmien tuottamisessa. Lisäksi ne edistävät demokratian toimivuutta pidemmällä tähtäimellä kouluttamalla ja tuemalla paitsi poliittisia päättäjiä myös kansalaisia.

The overall Theory of Change of Demo Finland

1 Political parties are more inclusive, programmatic and democratic

We assume that policy-based and inclusive parties contribute to a politics of accountability and more democratic societies.

We assume that inclusive parties reflect better the diversity of societies and contribute to the realization of civil and political rights.

2 Political parties perform strengthened multi-party dialogue

We assume that when political parties practise dialogue, they can enhance the weight, trustworthiness and transparency of political system and decrease polarization and conflicts.

We assume that when political parties reach agreements through dialogue, the decisions are more sustainable and less likely to be reversed with a change of power.

3 Finnish parliamentary parties' commitment to democracy support translates into strengthened policies

We assume that when political parties and government officials have increased knowledge and awareness of the modalities and opportunities for democracy support, it will lead to more effective policies in support of democracy.

Overall goal: Strengthened and inclusive multi-party democracy

Vallassa ollessaan puolueet kantavat vastuun päätöksenteosta, kun taas oppositiossa niiden tulee peräänkuuluttaa hallituksen vastuuvuolollisuutta. Näissä tehtävissä onnistuessaan puolueet varmistavat demokratian toimivuuden. Epäonnistuminen voi vastaavasti johtaa epäluottamukseen, epätasa-arvoon ja korruptioon.

Koska puolueilla on avainrooli demokratiassa, ne ovat Demo Finlandin toiminnan pääsidosryhmiä.

Demo Finlandin muutosteoria on tiivistettynä edellisellä sivulla olevaan kuvaan.

Tavoite 1: Ohjelmalliset, inklusiiviset ja demokraattiset puolueet ovat vahvistuneet

Poliittiset puolueet ovat demokraattisen osallistumisen portinvartijoita. Yhteiskuntien monimuotoisuuden heijastamiseksi ja kansalaisia edustavan roolinsa vahvistamiseksi poliittisten puolueiden on edistettävä aliedustettujen ryhmien pääsyä päätöksentekoon sen eri tasoilla. Puolueiden on varmistettava naisten, nuorten, vammaisten ihmisten ja vähemmistöihin kuuluvien osallisuus. Toimivassa monipuoluedemokratiassa sekä kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen mukaan jokaisella kansalaisella on oikeus osallistua päätöksentekoon, joten osallisuus on tavoite itsessään. Lisäksi päätöksenteon laatu on parempaa, kun edustettuna on moninaisempia ääniä ja kokemuksia. Demo Finland kannustaa puolueita kehittämään strategioita politiikassa aliedustettujen ryhmien osallistamiseen ja tarjoaa tukea näihin ryhmiin kuuluville poliitikoille.

Puolueiden on vastattava äänestäjiensä toiveisiin ja tehtävä politiikkaa, jolla ne kantavat vastuunsa kansalaisia kohtaan. Demo Finland tukee puolueita strategisessa ajattelussa, ohjelmatyössä, osallisuuden edistämisessä ja demokratian periaatteiden omaksumisessa. Puolueita koulutetaan ohjelmallisesta strategiatyöstä, puolueiden sisäistä demokraattisuutta vahvistetaan ja niiden dialogi kansalaisyhteiskunnan kanssa tuetaan.

Vuonna 2021 Demo Finland vahvisti nuorten poliitikkojen osaamista Suomessa ja Tunisiassa, naispoliitikkojen osaamista Etiopiassa, Sambiassa, Sri Lankassa ja Suomessa sekä vammaisten puolueitoimijoiden osaamista Keniassa ja Sambiassa. Puolueita tuettiin sukupuolten tasa-arvoa edistävien strategioiden ja käytäntöjen kehittämisessä Sambiassa ja Sri Lankassa. Lisäksi puolueiden osaamista vammaisten ihmisten tarpeiden tunnistamisessa edistettiin Keniassa ja Sambiassa. Mosambikissa kansanedustajat saivat koulutusta omasta roolistaan parlamentaarikkoina luonnonvarojen hallinnan valvonnassa. Demo Finland tuotti myös selvityksen puolueiden sisäisestä demokratiasta Suomessa.

Tavoite 2: Puolueiden välinen vuoropuhelu on lisääntynyt

Rakentava dialogi puolueiden välillä on keskeistä toimivalle demokratialle. Dialogi vahvistaa molempipuolista kunnioitusta ja kuuntelemista sekä luo tilaa eri näkemyksiä huomioivalle politiikalle. Rakentava ja kunnioittava poliittinen vuoropuhelu lisää kansalaisten luottamusta edustukselliseen demokratiaan. Demo Finland vahvistaa puolueiden välistä dialogia tukemalla kumppaneitaan dialogin fasilitoinnissa ja luomalla luottamuksellisia tiloja dialogille.

Monipuoluedialogi on myös väline rauhanrakennukseen ja puolueiden sitouttamiseen toimijoiksi rauhanprosesseissa. Poliittiset puolueet ovat konfliktin jälkeisessä tilanteessa ja rauhanrakentamisen jälkeen vastuussa avointen ja vastuullisten päätöksentekorakenteiden luomisesta.

Vuonna 2021 Demo Finland tuki puolueiden dialogifoorumeita ja monipuolueverkostoja Sambiassa, Sri Lankassa ja Tunisiassa. Suomessa järjestetyt Demokratia-akatemit tarjosivat turvallisen tilan suomalaisten puolueiden nuoriso- ja naistoimijoille käydä dialogia ja oppia yhdessä.

Tavoite 3: Puolueiden sitoutuminen demokratiatukeen näkyy politiikassa

Demokratian tukeminen ympäri maailmaa edellyttää vahvaa vaikuttamistyötä ja kansainvälistä yhteistyötä. Suomi ja Euroopan unioni ovat sitoutuneita demokratian tukemiseen kansainvälisesti, mutta arvopohjainen sitoumus ei aina näy riittävästi käytännössä. Demo Finland vahvistaa Suomen ja EU:n demokratiatukipolitiikkaa tarjoamalla omaa asiantuntemustaan päättäjille. Demo Finland tekee kansainvälistä yhteistyötä osallistumalla erilaisten verkostojen toimintaan ja nostamalla esiin suomalaisten poliitikkojen osaamista.

Vuonna 2021 Demo Finland vahvisti edelleen rooliaan Suomen johtavana kansainvälisen demokratiatuen asiantuntijana. Demo Finland seurasi käynnissä olevia ja alkavia politiikkaprosesseja, jotka olivat keskeisiä demokratiatuen kannalta, ja puolueet sekä ministeriöt hyödynsivät Demo Finlandin asiantuntemusta. Käytännössä Demo Finland osallistui kuulemistilaisuuksiin ministeriöissä ja eduskunnassa, laati lausuntoja ja kannanottoja ja oli mukana eri verkostojen ja sidosryhmien yhteisissä kannanotoissa.

Demo Finlandin vuosi 2021 numeroina:

Demo Finlandin ohjelmat vuonna 2021

Tunisia

Demo Finland, tunisialainen Centre des Etudes Méditerranéennes et Internationales (CEMI) ja hollantilainen Netherlands Institute for Multiparty Democracy (NIMD) perustivat Tunisian politiikkakoulun jo vuonna 2012. Ohjelmassa alkoi uusi vaihe vuonna 2021, kun Hollannin ulkoministeriön tukema laajempi demokratiatukiohjelma ”Power of Dialogue” alkoi ja Demo Finland jatkoi sen Tunisian-ohjelman tukijana. Sen lisäksi, että ohjelmassa tuetaan nuoria puolue toimijoita, nuorten osallistumista päätöksentekoon ja politiikkaan vahvistetaan myös ottamalla toimintaan mukaan kansalaisyhteiskunnan edustajia ja puolueiden ulkopuolella toimivia nuoria.

Uusi lähestymistapa tulee tärkeällä hetkellä, sillä vuonna 2021 monipuoluedemokratia Tunisiassa otti vahvasti takapakkia ja useat kansainväliset asiantuntijatahot määrittelivät maan vaaliautokratiaksi. Heinäkuussa presidentti Kais Saied keskeytti parlamentin toiminnan, poisti kansanedustajien syytesuojan, erotti pääministerin sekä useita muita korkeita virkamiehiä. Presidentin toiminta on muuttunut yhä autoritaarisemmaksi, ja hän on myöntänyt itselleen oikeuden hallita maata asetuksilla sekä heikentänyt oikeuslaitoksen riippumattomuutta. Näiden toimien oli tarkoitus olla väliaikaisia, mutta niitä on pidennetty ilman takarajaa.

Pandemiasta ja maan vaikeasta poliittisesta tilanteesta huolimatta Tunisian politiikkakoulu järjesti vuoden aikana koulutuksia nuorille poliitikoille ja kansalaisyhteiskunnan aktiiveille suunnitelmien mukaisesti. Kaiken kaikkiaan 17 puoluetta osallistui politiikkakoulun toimintaan, ja 331 nuorta poliitikkoa oli mukana koulutuksissa (154 miestä ja 177 naista). 16 koulutusta järjestettiin ryhmille, joissa oli sekä nuoria poliitikkoja että kansalaisyhteiskuntatoimijoita. Niihin osallistui yhteensä 70 nuorta. Koulutuksen jälkeen toteutetussa kyselyssä 89 % osallistujista arvioi, että he voivat aikaisempaa paremmin osallistua päätöksentekoon puolueissaan ja järjestöissään. Monet kokivat, että heidän osaamisensa järjestötoiminnasta oli kasvanut ja kertoivat, että he olivat edenneet organisaatioissaan uusiin tehtäviin. Ohjelmassa järjestettiin lisäksi neljä kouluttajien koulutusta, joissa 11 politiikkakoulun alumnia (4 miestä, 7 naista) sai välineitä viedä osaamistaan puolueissaan eteenpäin.

Nuorten poliitikkojen ja kansalaisyhteiskunnan toimijoiden osaaminen Tunisiassa on vahvistunut, ja monet ovat edenneet omissa organisaatioissaan uusiin tehtäviin. 89 % osallistujista arvioi, että he voivat aikaisempaa paremmin osallistua päätöksentekoon puolueissaan ja järjestöissään.

Nuorten poliittisen osallistumisen kannustamiseksi perustettiin uusi sosiaalisen median kanava ”Freesh” Youtubeen, Instagramiin ja Facebookiin. Sen kautta julkaistiin satoja videoita ja muita julkaisuja yhteiskunnan kehitykseen ja politiikkaan liittyen, ja kanava sai tuhansia katsojia ja seuraajia.

Maan poliittinen kriisi vaikutti kuitenkin monipuoluedialogin vahvistamista koskevaan toimintaan. Vuonna 2021 käynnissä oli yhteensä kolme monipuoluedialogifoorumia, joista kaksi vasta perustettuja. Ne pyrkivät erityisesti vastaamaan eri toimijoiden tarpeeseen keskustella maan poliittisesta kriisistä yhdessä. Joulukuussa nuorten yhteistyöfoorumi kokosi yhteensä 25 nuorta puolueista ja kansalaisjärjestöistä keskustelemaan politiikasta, taloudesta ja yhteiskunnallisista aiheista.

Ryhmässä olevat nuoret ovat poliitikkoja ja kansalaisyhteiskunta-aktiiveja, jotka haluavat saada äänensä kuuluviin julkisessa keskustelussa demokratian puolustamiseksi. Uusi nuorisovaltuusto, jossa on 20 osallistujaa (10 miestä, 10 naista), toi yhteen nuoria, jotka eivät ole mukana missään puolueessa tai kansalaisjärjestössä. Korkean tason monipuoluedialogifoorumi, jossa on edustajat kaikista yli neljän parlamenttipaikan puolueista, jatkoi kokoontumista vuoden ensimmäisen puolikkaan ajan.

Jo paikkansa vakiinnuttaneita Tunisian politiikkakoulun väittelytilaisuuksia ja "couscous politique"-keskustelutilaisuuksia järjestettiin myös vuonna 2021, ja ne tavoittivat yhteensä 349 osallistujaa. Aiheet vaihtelivat digitalisaatiosta poliittiseen viestintään ja nuorten osallistumisesta strategiseen suunnitteluun. Koko poliittisen kriisin ajan CEMI ylläpiti aktiivisesti yhteyksiä puolueiden kanssa eri tasoilla. CEMI nähtiin edelleen puolueettomana ja ammattimaisena toimijana, vaikka se puolusti näkyvästi demokraattisia arvoja ja puolueiden roolia Tunisian yhteiskunnassa.

Etiopia

Demo Finland on kumppaninsa Network of Ethiopian Women's Associationsin (NEWA) kanssa vahvistanut vuodesta 2019 alkaen Etiopiassa naisten poliittista osallistumista monipuoluepohjalta sekä tukenut naisten osallistumista vaaleihin paitsi äänestäjinä myös ehdokkaina paikallisella ja kansallisella tasolla. Ohjelman tavoitteena on, että naiset toimivat aktiivisesti puolueissa sekä politiikan eri päätöksentekoprosesseissa.

Marraskuusta 2020 asti Tigrayn alueella käynnissä ollut Etiopian liittovaltion ja Tigrayn alueen joukkojen välinen aseellinen konflikti vaikutti voimakkaasti koko maan poliittiseen kontekstiin ja demokratiakehitykseen vuonna 2021. Humanitaarinen tilanne paheni vuoden aikana Etiopian pohjoisissa osissa, ja hallitus julisti koko maahan marraskuussa poikkeustilan. Etiopian ihmisoikeuskomission ja YK:n ihmisoikeuskomissaarin raportti osoitti, että konfliktin osapuolet olivat syyllistyneet iskuihin siviilejä vastaan, mielivaltaisiin teloituksiin ja pidätyksiin sekä seksuaaliseen ja sukupuoleen perustuvaan väkivaltaan.

Etiopian useaan kertaan siirtyneet vaalit järjestettiin kuitenkin kesäkuussa, ja väkivallan uhasta huolimatta vaalit sujuivat pääosin rauhallisesti. Demokratiakehityksen epävakaudesta kertoo kuitenkin se, että useat oppositiopuolueet boikotoivat vaaleja.

Demo Finlandin kumppanijärjestö NEWA tapasi puolue toimijoita sekä ennen vaaleja että niiden jälkeen ja kävi puolueiden johdon kanssa keskusteluja osallistamisen tärkeydestä ja sukupuolten tasa-arvon merkityksestä puolueissa ja päätöksenteossa. Puolueiden naisjäsenille järjestettiin työpaja naispoliitikkojen kohtaamien haasteiden tunnistamisesta. Lisäksi Addis Abebassa, Oromiassa ja Benishangul-Gumuzissa naispoliitikkoja koulutettiin poliittisesta johtajuudesta. Kaiken kaikkiaan 114 naista 13 eri puolueesta osallistui näihin koulutuksiin.

Ennen vaaleja 42 naista 14 eri puolueesta osallistui ehdokaskoulutuksiin. Arvioinnin mukaan osa heistä kertoi koulutusten myötä vahvistuneesta itsetunnosta ja itseluottamuksesta, jonka turvin he pystyivät kampanjoimaan. He kuitenkin nostivat esiin myös useita kampanjoinnissa ilmenneitä haasteita, kuten kampanjointiresurssien puute, pelko ehdokkuuden vaikutuksista työnsaantiin tai ammatilliseen uraan sekä huonontunut turvallisuustilanne.

NEWA:n järjestämään mediakoulutukseen osallistui naisia 24 eri puolueesta. Osallistujien ymmärrys median roolista politiikassa ja naispoliitikkojen esittämisestä roolimalleina kasvoi seurannan mukaan merkittävästi. Demo Finlandin ohjelman tuella on tuotettu radio- ja tv-mainoksia politiikan tasa-arvon merkityksestä sekä viikoittainen radio-ohjelma ja tv:ssä näytetty paneelikeskustelu, joiden tarkoituksena oli kannustaa naisia osallistumaan politiikkaan.

***Etiopialaisten puolueiden
naisehdokkaiden itseluottamus
kasvoi ennen vaaleja järjestet-
tyjen koulutusten ansiosta.***

Vaalien jälkeen NEWA oli mukana vakiinnuttamassa ja tukemassa Etiopian kansallisen vaalikomis-
sion NEBEn perustaman, eri puolueiden naispoliitikoista koostuvan neuvoston toimintaa.

Demo Finland teki vuonna 2021 yhteistyötä myös Ethiopian Women with Disabilities National Association (EWDNA) -järjestön kanssa, joka toimii vammaisten naisten kansalais- ja poliittisten oikeuksien edistämiseksi. EWDNA järjesti äänestäjien koulutusta käsittelevän kouluttajakoulutuksen jäsenilleen, minkä jälkeen EWDNAn viidessä paikallisosastossa järjestettiin yhteensä 32 kahvitilaisuutta, joihin osallistui 960 vammaista naista. Näissä tilaisuuksissa naiset keskustelivat ja kokosivat näkemyksiä äänestysprosessin haasteista vammaisnäkökulmasta.

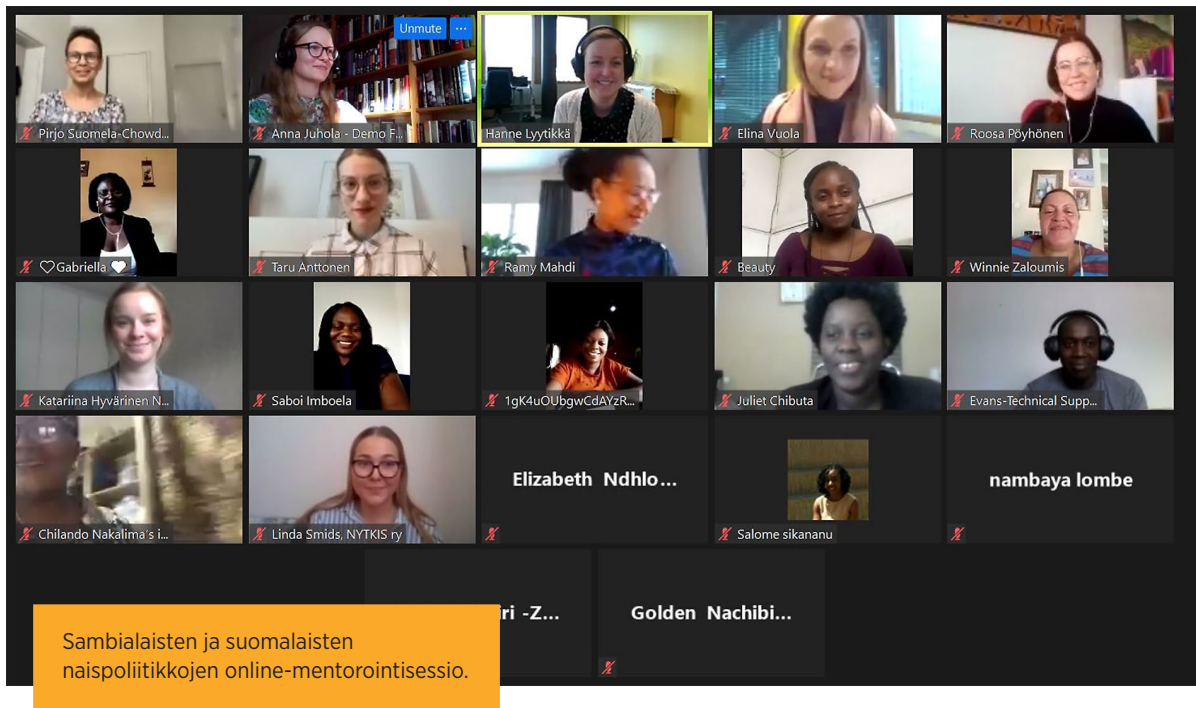
Sambia

Yhdessä kumppaninsa Zambia National Women's Lobbyin (ZNWL) kanssa Demo Finland on edistänyt naisten poliittista osallistumista Sambiassa vuodesta 2013 alkaen. Ohjelmassa on koulutettu naiskunnanvaltuutettuja ja politiikasta kiinnostuneita naisia sekä puolueita ja niiden naisjärjestöjä kansallisella ja paikallisella tasolla, minkä lisäksi on tuettu puolueita tasa-arvosuunnitelmien tekemisessä ja fasilitoitu naisten puoluerajat ylittävää yhteistyötä. Ohjelma on toiminut sekä kansallisella tasolla että Lusakan, Kapiri Mposhin ja Kaoman alueilla.

Poliittinen vastakkainasettelu syveni Sambiassa vuonna 2020, ja vuoden 2021 vaalit lisäsivät jännit-
tynyttä ilmapiiriä edelleen. Lisäksi politiikan ilmapiiriä heikensivät taloudelliset vaikeudet, kokoon-
tumis- ja ilmaisuvapauden rajoittaminen, lehdistönvapauden heikkeneminen, poliisin voimankäyttö
oppositiota vastaan sekä koronapandemia. Tästä huolimatta vaalit sujuivat pääosin rauhallisesti ja
maassa tapahtui rauhanomainen vallanvaihto. Äänestysprosentti nousi ennätyskorkealle 70 pro-
senttiin, ja erityisesti nuoret aktivoituivat äänestämään. Vaikka vallan vaihtumista rauhanomaisesti
on syystäkin pidetty onnistumisena, demokratian edustuksellisuuden näkökulmasta vaalitulos ei
ollut menestys – valittujen naisten määrä putosi hieman, ja vammaisten ihmisten edustus oli hyvin
vähäinen.

2021 oli Demo Finlandin tukeman ohjelmakauden viimeinen vuosi. Vuoden aikana järjestettiin usei-
ta koulutuksia puolueille ja niiden naisjärjestöille sukupuolten tasa-arvosta ja tasa-arvosuunnitel-
mien laatimisesta, ja yhdeksän puolueen kanssa pidettiin vaikuttamistapaamisia vaaleihin liittyen.
Eri koulutuksiin osallistui 19 ehdokkuudesta kiinnostunutta naista, 55 kampanjapäällikköä ja 128
vastavalittua naiskunnanvaltuutettua.

Naisten kansallisen tason monipuoluefoorumi (National Women in Politics Platform – NWIP)
kokoontui vuoden aikana kaksi kertaa ja paikallisen tason foorumit (Local Women in Politics Plat-
form – LWIP) kolme kertaa kukin. Lisäksi kansainvälinen mentorointitapaaminen järjestettiin vir-
tuaalisesti NWIP:n johtokunnan ja suomalaisten naisjärjestöjen yhteistyöjärjestö NYTKIS:n välillä.

Sambialaiset naispoliitikot järjestivät myös 12 yhteisökeskustelutilaisuutta, jotka keräsivät yhteensä 360 osallistujaa.

Vuonna 2021 teetetyn ulkoisen arvioinnin mukaan Demo Finlandin tukema ohjelma on onnistunut vahvistamaan yhteyttä naispoliitikkojen välillä vakiinnuttamalla monipuoluefoorumit kansallisella ja paikallisella tasolla. Arvioinnin mukaan naisvaltuutetut ovat välittäneet kansalaisten tarpeita yhteisön kehittämisalotteisiin, naisvaltuutettujen kyky yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen on kasvanut ja heillä on enemmän tietoa ja taitoja poliitikkojen rooliin ja demokratiaan liittyen. Ohjelma on edistänyt naisten vaikuttavaa ja aktiivista osallistumista puolueissaan ja politiikan prosesseissa. Yli puolet naisten monipuoluefoorumien jäsenistä on edennyt puolueissaan vaikutusvaltaisiin asemiin, osa myös puolueen puheenjohtajistoon asti.

Vuonna 2021 Demo Finland tuki myös edellisvuonna aloitettua kaksivuotista ohjelmaa yhteistyössä ZNWL:n ja Disability Rights Watchin (DRW) kanssa. Pää tavoitteena on vahvistaa osallistavaa monipuoluejärjestelmää vammaisten ihmisten yhdenvertaisen poliittisen osallistumisen kautta. Ohjelmaa toteutetaan Lusakan ja Mansan alueilla. 2021 oli ohjelman ensimmäinen täysi toimintavuosi, ja sen aikana tavoitteena oli erityisesti vammaisten ihmisten vaikuttamistaitojen ja poliittisen osaamisen kasvattaminen.

Poliittisten puolueiden osaamista tuettiin järjestämällä koulutuksia vammaisten ihmisten kohtaamiin esteisiin ja niiden purkamiseen liittyen. 80 ihmistä (39 miestä ja 41 naista), joiden joukossa vammaisia ihmisiä, osallistui puolueiden koulutuksiin Lusakassa ja Mansassa. Myös vammaisille ihmisille järjestettiin poliittisesta osallistumisesta koulutuksia, joihin osallistui 77 henkilöä (45 miestä ja 32 naista). Lisäksi valmisteltiin mentorointiohjelmaa politiikasta kiinnostuneille vammaisille ihmisille, tuotettiin viestintä- ja koulutusmateriaalia sekä kaksi julkaisua ja käynnistettiin dialogiverkostot vammaisille poliitikoille sekä Lusakassa että Mansassa.

Ohjelman vaikuttamistyöhön kuului muun muassa lehdistötilaisuuksia esimerkiksi vammaisten ihmisten osallistumiseen liittyen ennen vaaleja ja niiden jälkeen. DRW teki kuudelle puolueelle myös saavutettavuusauditoinnit, joissa se arvioi puolueiden tilojen fyysistä saavutettavuutta sekä myös sitä, miten vammaiset ihmiset on huomioitu puolueiden toimintamalleissa, asiakirjoissa ja käytännöissä. Koulutukset ja auditoinnit auttoivat puolueita tunnistamaan omia puutteitaan saavutettavuudessa ja motivoivat niitä ryhtymään saavutettavuussuunnitelmien laatimiseen.

Sambiassa yli puolet naisten monipuoluefoorumien jäsenistä on edennyt puolueissaan vaikutusvaltaisempiin asemiin, osa myös puolueen puheenjohtajistoon asti. Viisi puoluetta on aloittanut saavutettavuussuunnitelmien laatimisen, ja 13 vammaista poliitikkoa kolmessa eri puolueessa nimettiin ehdolle vaaleissa.

Mansassa koulutusten osallistujista 13 henkilöä tuli vaaleissa valituksi ja osa nimitettiin luottamustehtäviin erilaisissa paikalliskomiteoissa. Mansan koulutuksiin osallistuneet onnistuivat mediavaikuttamisessa, ja Lusakan osallistujat toimittivat maan presidentille vetoituksen vammaisten ihmisten osallistamisesta politiikkaan. Viisi puoluetta on aloittanut saavutettavuussuunnitelmien laatimisen, ja 13 vammaista poliitikkoa nimitettiin ehdolle kolmessa eri puolueessa. Nämä ovat positiivisia merkkejä siitä, että puolueet ovat sitoutuneet saavutettavuuden vahvistamiseen ja vammaisten ihmisten osallistamiseen puolueen toimintaan.

Mosambik

Mosambikissa Demo Finland tukee kaivosteollisuuden ja luonnonvarojen demokraattista hallintoa yhdessä kumppaneidensa Instituto para Democracia Multipartidária (IMD) sekä NIMD:n kanssa. Ohjelma on osa Suomen kahdenvälistä maastrategiaa Mosambikissa, ja sen tavoitteina on vahvistaa kansallisen parlamentin ja kuuden maakuntatason parlamentin valvontaroolia kaivossektorilla sekä lisätä niiden jäsenten valmiuksia arvioida voimassa olevan lainsäädännön täytäntöönpanoa ja luonnonvarojen hallintaa maassa.

Vuonna 2021 Mosambikin poliittiseen kontekstiin vaikutti keskeisesti koronapandemia, mutta myös edelleen ratkaisematon konflikti maan pohjoisosassa Cabo Delgadossa, missä ympäristön pitäminen turvallisena ja lupaavana erityisesti luonnonvarojen hyödyntämiseen keskittyville sijoittajille on ollut vaikeaa, samoin kuin maan sisäisistä pakolaisista huolehtiminen ja järjestyksen palauttaminen. Eteläisen Afrikan kehitys yhteisö SADC lähetti joukkoja Pohjois-Mosambikiin tukemaan Mosambikin armeijaa, mikä on helpottanut humanitaarisen avun toimittamista alueelle. Samaan aikaan alueella hyökkäyksiä tehneet terroristit ovat jakautuneet pienempiin ryhmiin ja jatkaneet hyökkäyksiään. Vaikka hyökkääjien ideologian juurten sanotaan olevan radikaalissa islamissa, useimpien taistelijoiden motiivina arvioidaan olevan ei-uskonnolliset tekijät, kuten syvä sosiaalinen eriarvoisuus, köyhyys, työttömyys ja tulevaisuudennäkymien puute.

Parlamenttien valvontaroolin parantamiseksi kansanedustajille järjestettiin useita koulutustilaisuuksia tulojen hallinnasta, ihmisoikeuksista, sukupuolten tasa-arvosta ja ilmastonmuutoksesta kaivannaisteollisuuteen liittyen. Koulutukset kattoivat kuusi maakuntaa: Inhambane, Manica, Tete, Zambezia, Nampula ja Cabo Delgado. Niiden tuloksena hallitukselle, ministeriöille ja muille toimijoille tuotettavien raporttien ja suositusten laatu on ollut parempaa ja kansanedustajien osallistuminen on ollut aktiivisempaa kaivannaissektoriin liittyvissä tapaamisissa, mikä osoittaa heidän

hyödyntävän kerryttämäänsä tietoa. Koulutuksiin osallistuneet 42 kansanedustajaa (33 miestä, 9 naista) raportoivat tietojensa lisääntyneen koulutuksissa.

Marraskuussa Maputossa järjestettiin kansainvälinen konferenssi kaivannaisteollisuudesta ja sukupuolten tasa-arvosta. Sen tarkoituksena oli erityisesti vahvistaa naisparlamentaarikkojen osaamista sektoriin liittyen. Konferenssiin osallistui parlamentin naisverkoston johto, parlamentin valiokuntien puheenjohtajat, varapuheenjohtajat ja esittelijät sekä 25 naiskansanedustajaa. Lisäksi myös oikeusistuinten tuomareita koulutettiin kaivossektoriin liittyvistä konflikteista. Koulutetuilla tuomareilla on keskeinen asema parlamentin ja maakuntaparlamenttien roolin täydentäjinä kaivosteollisuuden vaikutuspiirissä olevien yhteisöjen ongelmien ratkaisemisessa sekä kaivoslainsäädännön noudattamisen valvonnassa.

Parlamenttien valiokuntien osaaminen ja omistajuus valvontakäynneillä kaivosteollisuuden vaikutuspiirissä oleville paikkakunnille on kasvanut. Tämä näkyy aiempaa paremmin jäsennellyissä raporteissa, joissa kansanedustajat esittelevät käyntien havaintoja ja niiden pohjalta tehtyjä suosituksia julkisille ja yksityisille sidosryhmille. Maakuntatasolla koulutuksiin ja valvontavierailuihin kuudessa eri maakunnassa osallistui 63 % kaikista maakuntaparlamenttien edustajista.

Keskeinen osa ohjelman toimintaa on kaivannaissektoriin liittyvän osaamisen vahvistamisen sekä valvontavierailujen tuominen osaksi valiokuntien varsinaista toimintaa sekä valiokuntien tukeminen siinä, että niiden ehdotukset huomioidaan käytännön yhteistyössä hallituksen kanssa. Valiokuntien osaaminen ja omistajuus valvontakäynneillä on kasvanut. Tämä näkyy muun muassa aiempaa paremmin jäsennellyissä raporteissa, joissa edustajat esittelevät havaintoja ja suosituksia julkisille ja yksityisille tahoille valvontakäyntien perusteella.

Kansainvälinen kaivosteollisuuden konferenssi Maputossa.
Kuva: UNU-WIDER.

Koulutuksiin ja valvontavierailuihin kuudessa eri maakunnassa osallistui 307 maakuntatason kansanedustajaa (216 miestä, 91 naista), mikä on 63 % kaikista maakuntaparlamenttien kansanedustajista. Lisäksi vuonna 2021 koulutettiin 42 kansallisen parlamentin ja 48 maakuntatason parlamenttien henkilökuntaan kuuluvaa työntekijää. Tällä varmistettiin, että parlamenteissa on kaivannaissektorin valvontaan liittyvää osaamista myös Demo Finlandin tukeman ohjelman päätymisen jälkeen, koska parlamenttien henkilöstö edustaa usein jatkuvuutta vaalikausien yli. Koulutusten jälkeen kansanedustajien puheenvuorot ja esitykset kaivannaissektoriin liittyen ovat olleet sisällöltään laadukkaampia, mikä osoittaa, että henkilökunta on pystynyt tarjoamaan aiempaa parempaa ja osaavampaa tukea parlamentaarisille.

Kenia

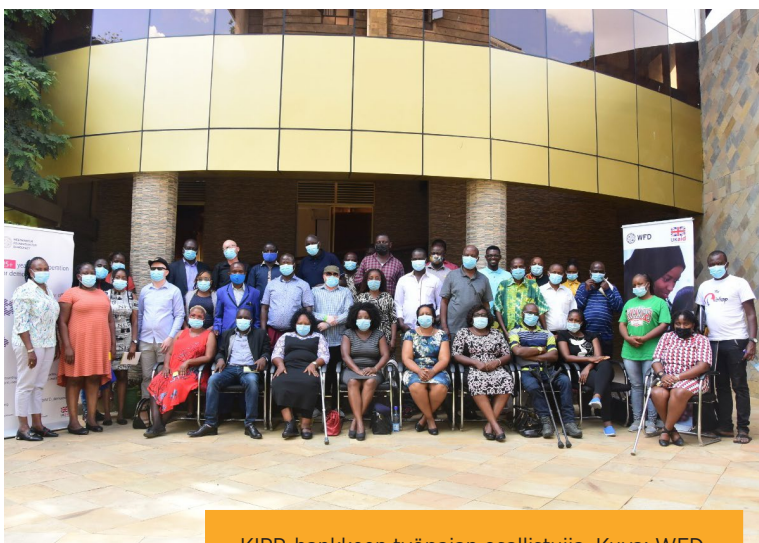
Demo Finland ja Westminster Foundation for Democracy (WFD) aloittivat elokuussa 2020 Keniassa ohjelman vammaisten ihmisten poliittisen osallistumisen edistämiseksi. Ohjelmassa on mukana 13 poliittista puoluetta sekä useita vammaisjärjestöjä ja muita kansalaisjärjestöjä. Tarkoituksena on varmistaa, että puolueet huomioivat vammaisten ihmisten tarpeet omissa toimintamalleissaan, käytännöissään, poliittisissa linjauksissaan sekä vaaleissa. Erityshuomio kohdistui vuoden 2022 vaaleihin, koska poliittista kenttää hallitsi kiihtyvä vaalikampanjointi. Vuoden 2022 elokuussa järjestettävien parlamenttivaalien arvioitiin muuttavan jonkin verran maan poliittisia valtasuhteita.

Kenian edistyksellisestä lainsäädännöstä huolimatta vammaiset ihmiset kohtaavat järjestelmällistä syrjintää. Tämä näkyy erityisesti poliittisessa edustuksessa sekä vaaleilla valituissa että erikseen nimitetyissä viroissa, ja puolueiden toiminta vammaisten ihmisten osallistumismahdollisuuksien edistämiseksi on ollut vaatimatonta.

Yhteistyö puolueiden kanssa vuonna 2021 sisälsi koulutuksia, mentorointia sekä kahden-

välisiä ja puolueiden välisiä foorumeita, joissa puolueiden ymmärrystä ja osaamista vammaisten ihmisten osallistamisesta tuettiin. Myös vammaisjärjestöjä ja muita kansalaisjärjestöjä tuettiin rakentavan vaikuttamistyön kehittämisessä. Yhteensä 21 järjestön osaaminen vammaisten ihmisten poliittisen osallistumisen puolesta tehtävästä vaikuttamistyöstä vahvistui.

Puolueet ottivatkin Keniassa varsin konkreettisia askeleita vammaisten ihmisten osallisuuden parantamiseksi. Yhdeksän puoluetta otti käyttöön uusia tai päivitti entisiä käytäntöjä vammaisten osallistumisen edistämiseksi, ja yhdeksän puoluetta oli vuoden loppuun mennessä perustanut oman vammaisjärjestön. Puolueet laativat ja esittivät yhdessä parlamentille muutosehdotuksia

KIPP-hankkeen työpajan osallistujia. Kuva: WFD.

poliittisia puolueita koskevaan lainsäädäntöön ja vammaislakiin, jotka ovat keskeisiä vammaisten ihmisten poliittisen osallistumisen kannalta.

Toisaalta taas ohjelmassa mukana olevat järjestöt pystyivät lisääntyneen osaamisen ja motivaation ansiosta sitouttamaan puolueita muutosehdotusten tekemiseen. Tärkeä saavutus vuonna 2021 oli vammaisjärjestöjen ja puolueiden laatima 10 kohdan minimikriteeristö vammaisten ihmisten osallistamiseksi Kenian politiikkaan. Kriteerit ja niiden seurantamekanismi kirjattiin yhteen dokumenttiin ja toimitettiin sekä Kenian vaalikomissiolle että puolueiden rekisteröitymisestä vastaavalle viranomaiselle. Prosessi kriteeristön sisällyttämiseksi kaikkien puolueiden rekisteröintivaatimuksiin on käynnissä.

Yhdeksän puoluetta otti käyttöön uusia tai päivitti käytäntöjä vammaisten osallistumisen edistämiseksi, ja yhdeksän puoluetta oli vuoden loppuun mennessä perustanut oman vammaisjärjestön. Puolueet, vammaisjärjestöt ja muut kansalaisjärjestöt myös laativat yhdessä minimikriteeristön vammaisten ihmisten poliittisesta osallistamisesta, ja kriteeristön sisällyttäminen kaikkien puolueiden rekisteröintivaatimuksiin aloitettiin.

Yleisesti ottaen vammais- ja kansalaisjärjestöjen kyky työskennellä puolueiden ja valtion eri toimijoiden kanssa lisääntyi. Esimerkiksi Kenian parlamentin vammaisyhdistys KEDIPA ja maakuntavaltuustojen vammaisjärjestö CADICA esittelivät vaalikomissiolle vammaisten ihmisten vaaliosallistumisen esteitä ja pyysivät komission tukea näiden esteiden poistamiseksi elokuun 2022 vaaleissa.

Myanmar

Demo Finland ja NIMD perustivat Myanmarin politiikkakoulun vuonna 2014. Vuosien 2021–2025 hankevaiheen tavoitteena on ollut vahvistaa nuorten, naisten ja etnisten vähemmistöjen toimijoiden osaamista ja taitoja toimia politiikassa osavaltiotasolla.

Vuosi 2021 oli Myanmarissa varsin dramaattinen armeijan helmikuisen vallankaappauksen vuoksi. Armeija syrjäytti demokraattisesti valitun parlamentin, minkä jälkeen se julisti poikkeustilan ja ilmoitti keskittävänsä kaiken vallan toistaiseksi armeijan ylipäällikölle. Samalla armeija julisti marraskuussa 2020 käytyjen vaalien tuloksen vilpilliseksi ja mitätöidyksi ja ilmoitti aikovansa järjestää uudet vaalit poikkeustilan loppuun mennessä. Sitä on kuitenkin toistaiseksi jatkettu elokuuhun 2023 asti. Armeija muodosti oman hallintoneuvoston toimimaan maan hallituksena ja nimitti siihen henkilöt.

Sotilasvallankaappaus oli suuri tragedia sekä Myanmarin kansalaisten että kansainvälisen yhteisön näkökulmasta ja valtava takaisku monipuoluedemokratian kehitykselle maassa. Kansalaiset ympäri maata nousivat pian vastustamaan vallankaappausta, minkä vuoksi armeija ei ole pystynyt täysin saamaan hallintaansa kaikkea Myanmarin julkista hallintoa ja taloutta – puhumattakaan kansalaisyhteiskunnasta. Jo vuosikymmeniä käynnissä olleet etnisten aseellisten ryhmien ja armeijan konfliktit tietyissä osavaltioissa jatkuivat, ja myös maanpaossa perustettu, demokraattisesti valitun parlamentin pohjalta muodostettu hallitus on perustanut omia aseellisia joukkojaan taistelemaan armeijaa vastaan. Vallankaappaus on edelleen käynnissä yli vuoden kestäneiden protestien ja taistelujen jälkeen, ja se on vaatinut tuhansien ihmisten hengen sekä lamauttanut monia yhteiskunnan toimintoja.

Kriisistä ja sen mukanaan tuomista vaikeuksista huolimatta myanmarilaiset ovat selkeästi ilmaisseet haluavansa demokratiaa. Vallankaappauksista vastustavia liikkeitä on paljon, monet puolueet ovat tuominneet vallankaappauksen sekä edellisten vaalien mitätöinnin, ja maanpaossa perustettu hallitus (NUG) on saanut paljon kansainvälistä tukea. Monet demokratiatukitoimijat ovat edelleen sitoutuneita demokratian tukemiseen Myanmarissa kaikin mahdollisin tavoin.

Vaikka demokraattisten toimijoiden välillä on kasvavia erimielisyyksiä suuriin poliittisiin muutoksiin liittyen, Demo Finlandin ja NIMD:n politiikkakoulun aiempina vuosina perustetun alumniverkoston yhteistyösuhteet ovat pysyneet yllä. Vaikka politiikkakoulun toiminta jouduttiin keskeyttämään vallankaappauksen jälkeen henkilöstön turvallisuuden vuoksi, eri puolueita edustavat alumnit jatkoivat toistensa tukemista politiikkakoulun aiemmin käynnistämässä ja tukemissa ryhmäkeskusteluissa sosiaalisessa mediassa. Myös yhdessä osavaltiossa aiemmin perustetun monipuoluefoorumin jäsenet ovat pitäneet yhteyttä yli puoluerajojen. Eri puolueita edustavien alumnien ja toimijoiden välisen yhteyden jatkuminen äärimmäisen vaikeissa olosuhteissa kertoo politiikkakoulun aiemman työn vaikuttavuudesta luottamuksen ja dialogin rakentamiselle, ja se on merkittävä onnistuminen, kun otetaan huomioon jo sotilasvallankaappauksista edeltänytkin konfliktien sävyttämä historia maassa.

Sotilasvallankaappauksesta johtuen Myanmarin politiikkakoulun toiminta jouduttiin suunnittelemaan uudelleen, ja ohjelmaa päätettiin jatkaa muun muassa demokratian kehittämisestä kiinnostuneiden puolueitoimijoiden ja poliittisten toimijoiden verkkokoulutuksilla.

Vallankaappauksen myötä Demo Finlandin ja NIMD:n ohjelma piti suunnitella uudelleen, ja toimintaa päätettiin laajan suunnitteluprosessin tuloksena jatkaa maan ulkopuolelta käsin ja verkon välityksellä. Päivitetty ohjelma perustuu kuitenkin edelleen Demo Finlandin ja NIMD:n tavoitteeseen tukea Myanmarin puolueita osavaltiotasolla yhteistyön, osallistumisen ja demokratian kehittämisessä. Keskeistä tässä lähestymistavassa on edistää yhdenvertaista osallistumista ja politiikan monimuotoisuutta sekä rakentaa uudelleen vuoropuhelun ja luottamuksen kulttuuria. Myanmarin politiikkakoulu on vuosien varrella onnistunut vahvistamaan yli 300 poliitikon osaamista. Tarve tällaiselle tuelle on ilmeinen myös uudessa tilanteessa.

Sri Lanka

Demo Finland on tukenut naisten poliittista osallistumista Sri Lankassa kumppaninsa One Text Initiativen (OTI) kanssa vuodesta 2019 alkaen. Toiminta keskittyy erityisesti piirikuntatasolle. Sri Lankan parlamentin 225 edustajasta vain 12 on tällä hetkellä naisia, mutta edellisissä paikallisvaaleissa käyttöön otettu 25 prosentin sukupuolikiintiö on osoittautunut tärkeäksi mahdollisuudeksi naisten edustukselle paikallispolitiikassa. Paikallisvaltuustoissa onkin lähes 2000 naisvaltuutettua. Monet näistä naisista nousivat rooleihinsa uusina valtuutettuina vuonna 2018, ja heidän tiedoissaan ja taidoissaan on ollut puutteita. Lisäksi he kohtaavat paljon ennakkoluuloja.

Sri Lankalle vuosi 2021 oli kasvavien talousvaikeuksien sävyttämä. Pitkittyneet koronasulut ja matkustusrajoitukset olivat haitallisia turismin, vaateteollisuuden, palveluiden ja liikenteen kaltaisille maan taloudelle tärkeille sektoreille, minkä lisäksi rahalähetykset srilankalaisilta siirtotyöläisiltä vähenivät. Uhkaava velkakriisi aiheutti korkean inflaation ja pulaa perustarpeista, kuten ruoasta ja lääkkeistä (mitä pahensi hallituksen asettama lannoitekielto) ja pakotti hallituksen muun muassa ottamaan käyttöön säännöllisiä sähkökatkoja.

Vuonna 2021 Demo Finlandin kumppanijärjestö OTI koulutti yhteensä 302 naispolitiikkaa neljästä eri maakunnasta, seitsemästä piirikunnasta ja 82 paikallisvaltuustosta. Monet valtuutetuista saivat ensimmäistä kertaa valintansa jälkeen koulutusta tehtävänsä. Naisten tiedot lainsäädännöstä ja paikallishallinnon rakenteista kasvoivat koulutuksissa, jotka toteutettiin yhteistyössä Sri Lanka Institute of Local Governancen (SLILG) kanssa, joka on paikalliselinten osaamisesta vastaava valtion instituutio. Koulutuksissa käsiteltiin muun muassa paikallishallintojärjestelmää, valtuuston jäsenen mandaattia ja vastuita, äänestäjien moninaisten tarpeiden ymmärtämistä, valtuustojen budjettien valmistelua ja naisvaltuutettujen kohtaamia haasteita.

Koulutusten aluksi ja lopuksi tehdyt testit osoittivat, että koulutukset onnistuivat tavoitteissaan ja osallistujien tietotaso sekä itseluottamus vahvistuivat. Keskimääräinen osallistujien tietotaso nousi 53 prosentista 89 prosenttiin, ja väärin vastausten määrä väheni 49 prosentista 11 prosenttiin.

Naisvaltuutettuja kannustettiin myös luomaan ja ylläpitämään yhteyksiä yli puoluerajojen. Pohjana toimi Demo Finlandin pilottihankkeessa vuosina 2019–2020 perustettu naisvaltuutettujen verkosto, jossa on tällä hetkellä 130 jäsentä.

Vahvistaakseen naisten asemaa poliittisina johtajina valtuustoissa OTI on yhdessä SLILG:n kanssa tehnyt vaikuttamistyötä sen puolesta, että paikallisvaltuustoihin perustettaisiin erityisiä naiskomiteoita. Tähän mennessä naiskomiteoita on perustettu 25. Nämä komiteat auttavat naisvaltuutettuja tuomaan äänestäjiensä tarpeita ja huolenaiheita päätöksentekoon ja kiinnittämään huomiota sukupuolten tasa-arvoon paikallistasolla.

Vuonna 2021 OTI teetti tutkimuksen srilankalaisten puolueiden tasa-arvolinjauksista ja -käytännöistä. Tutkimuksen mukaan valtaosalla politiikkaan lähtevistä naisista päätökseen vaikuttaa perhetausta tai suhteet, ja vaikka puolueet pyrkivät saamaan naisia mukaan toimintaan, ne tekevät hyvin vähän sen eteen, että naiset pääsisivät etenemään myös johtopaikkoihin.

Tutkimusta tehnyt tiimi onnistui kiinnittämään puolueiden huomion tasa-arvolinjausten merkitykseen sekä sukupuolten epätasa-arvoisuuteen puolueissa. Niinpä jo haastatteluprosessia voidaan pitää oppimiskokemuksena puolueille. Tutkimuksen ja tasa-arvosta puolueiden kanssa käytyjen

keskustelujen tuloksena kaksi puoluetta ilmaisi kiinnostuksensa kehittää tasa-arvolinjaukset OTI:n tuella.

Naispoliitikkoja näkyy srilankalaisissa tiedotusvälineissä hyvin vähän. Tähän vaikuttamiseksi OTI teki tutkimuksen naisvaltuutettujen näkyvyydestä Sri Lankan mediassa sekä haastatteli kymmentä tamilia puhuvaa ja kymmentä sinhalaa puhuvaa naisvaltuutettua. Haastattelujen pohjalta OTI kirjoitti kummallakin kielellä naisten kokemuksista ja poliittisista urista kertovat artikkelit kuvaamaan naispoliitikkojen kohtaamia haasteita ja heidän saavutuksiaan. Tavoitteena oli parantaa median antamaa kuvaa naispoliitikoista, mikä on tarpeen, jotta nämä saavat myös enemmän tukea ja arvostusta yhteiskunnalta.

Srilankalaisten naisvaltuutettujen puoluerajat ylittävässä verkostossa on nyt 130 jäsentä. Vuoden 2018 vaaleissa valitut naisvaltuutetut saivat Demo Finlandin tuella ensimmäistä kertaa koulutusta rooliinsa, ja heidän tietotasonsa nousi merkittävästi.

Mediatyön lisäksi OTI teki vaikuttamistyötä sukupuolten tasa-arvon puolesta politiikassa tukemalla naiskansanedustajien verkoston uudelleenperustamista ja tekemällä yhteistyötä vaalikomission jäsenten sekä sukupuolta ja vaaleja käsittelevän työryhmän kanssa, jossa on mukana useita tasa-arvojärjestöjä. Yhteistyö sisälsi muun muassa yhteisiä naistenpäivän tapahtumia sekä vaaliuudistukseen liittyviä suosituksia sukupuolten tasa-arvon näkökulmasta parlamentaariseen vaaliprosessiin kehittäväälle komitealle.

Suomi

Suomessa Demo Finlandin tavoitteena on kasvattaa puolueiden ymmärrystä demokratiatuesta ja sitoutumista siihen sekä vahvistaa monipuoluedialogia. Demo Finland tarjoaa asiantuntemustaan suomalaisille puolueille sekä ministeriöille, jotta niiden sitoutuminen demokratiatukeen myös näkyisi käytännön politiikassa. Lisäksi Demo Finland tukee puolueiden inklusiivisuutta tarjoamalla esimerkiksi koulutuksia puolueiden nuoriso- ja naisjärjestöille.

Syksyllä 2021 Demo Finland järjesti kaksi Demokratia-akatemiaa: yhden poliittisille nuoriso- ja opiskelijajärjestöille ja yhden poliittisille naisjärjestöille. Nuorten Demokratia-akatemian aiheena oli demokratian tila globaalisti ja Suomessa. Ohjelma sisälsi sekä asiantuntijapuheenvuoroja että dialogia osallistujien kesken. Kaikki osallistujat kertoivat loppukyselyssä voivansa hyödyntää Demokratia-akatemiassa oppimiaan asioita puolue toiminnassa, ja 94 % osallistujista arvioi, että dialogi muiden osallistujien kanssa oli antoisaa.

Naisten Demokratia-akatemia keskittyi ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan. Sen ohjelmassa oli asiantuntijoiden esityksiä, väittelyvalmennusta sekä työpaja osallistujien puolueiden ulko- ja turvallisuuspoliittisista linjauksista. Seitsemän osallistujaa eri puolueista lähti myös opintomatkalle Puolan Varsovaan, missä ryhmä tutustui ulko- ja turvallisuuspolitiikan keskeisiin toimijoihin sekä paikallisiin kansalaisjärjestöihin. Opintomatkan seurauksena kahdeksan poliittista naisjärjestöä allekirjoitti yhteisen kannanoton, jossa peräänkuulutettiin EU:lta tiukempia toimia Puolan tasa-arvotaantumisen puuttumiseksi.

Palautteen mukaan 95 % osallistujista arvioi, että heidän taitonsa ja valmiutensa ottaa osaa ulko- ja turvallisuuspoliittiseen keskusteluun vahvistuivat. Kaikki osallistujat arvioivat voivansa hyödyntää oppimiaan asioita toiminnassaan puolueissa.

Naisten Demokratia-akatemia osallistujia opintomatalla Varsovassa.
Kuva: Demo Finland.

Demo Finland julkaisi huhtikuussa selvityksen suomalaisten eduskuntapuolueiden sisäisestä demokratiasta. Julkaisu tarkasteli, miten puolueiden jäsenet voivat osallistua päätöksentekoon puolueissaan ja millaisia sääntömääräisiä sisäisen demokratian käytäntöjä eri puolueilla on. Selvitys

95 % puolueiden naisjärjestöjen Demokratia-akatemia osallistujista arvioi, että heidän taitonsa ja valmiutensa ottaa osaa ulko- ja turvallisuuspoliittiseen keskusteluun vahvistuivat.

otettiin puolueissa innostuneesti vastaan, ja kaikkien eduskuntapuolueiden puoluesihteerit kommentoivat sen löydöksiä verkossa järjestetyssä julkaisutilaisuudessa.

Demo Finland teki myös policy brief -julkaisun naisten poliittisen osallistumisen vahvistamisesta. Se esitteli naisten poliittisen osallistumisen tilannetta maailmassa, syitä naisten aliedustukselle politiikassa sekä keinoja naisten poliittisen osallistumisen vahvistamiseksi. Lisäksi julkaisu sisälsi konkreettisia suosituksia rahoittajille, hallituksille sekä poliittisille puolueille.

Naisten poliittinen osallistuminen oli teemana myös Demo Finlandin tukemassa tutkimuksessa, jonka toteutti European Democracy Hub. Tutkimusartikkeli “Bolstering Women’s Political Power: Lessons from the EU’s Gender Action Plan II” ja siihen liittyvät maakohtaiset tapaustutkimukset analysoivat, onnistuivatko EU ja sen jäsenmaat EU:n toisen sukupuolten tasa-arvon edistämistä koskevan toimintasuunnitelman puitteissa todella tukemaan naisten poliittista voimaannuttamista. Tutkimuksen mukaan EU:n rooli on toimintasuunnitelmasta huolimatta ollut vähäinen naisten poliittisen osallistumisen esteiden purkamisessa.

Demo Finland perusti vuonna 2020 kansanedustajista koostuvan rauha- ja dialogiryhmän vahvistamaan kansanedustajien dialogitaitoja, jotta nämä voivat tuoda osaamistaan ja kokemustaan monipuolueyhteistyöstä esimerkiksi Suomen kumppanimaiden käyttöön haastavissa poliittisissa tilanteissa. Vuonna 2021 yhdeksän poliitikkoa seitsemästä puolueesta osallistui koulutuksiin, jotka vahvistivat heidän taitojaan dialogin fasilitoinnissa.

Joulukuussa 2021 ryhmä sai ensimmäisen yhteistyöpyynnön monipuoluedialogin tukemiseksi Bahaman parlamentin vaaleja seuranneessa seminaarissa. Verkko-fasilitoinnin järjesti Commonwealth Parliamentary Association, ja aiheena oli poliittinen rauhanrakennus ja konfliktinratkaisu. Rauha- ja dialogiryhmää seminaarissa edusti kansanedustaja Eva Biaudet.

Vaikuttamistyö ja viestintä

Demo Finlandin vaikuttamistyön tavoitteena on demokratiatuen vahvistuminen puolueiden ohjelmissa sekä kansallisessa ja kansainvälisessä politiikassa.

Suomessa vaikuttamistyö keskittyi kolmeen keskeiseen hallituksen linjaukseen: kehityspolitiikan ylivaalikautiseen selontekoon, Suomen Afrikka-strategiaan ja ulko- ja turvallisuuspoliittiseen selontekoon. Demo Finland korosti lausunnoissaan, että globaaliin demokratian tilan heikentymiseen puuttuminen edellyttää entistä suurempaa painoa demokratiatuelle. Näissä linjauksissa demokratia oli Suomen kehitys- ja ulkopolitiikan tärkeimpien prioriteettien joukossa.

Lisäksi Demo Finland teki lausunnon valtiovarainvaliokunnalle vuoden 2022 talousarvioesitykseen liittyen, osallistui ulkoministeriön vuosittaiseen raportointiin Suomen 1325-toimintaohjelman toimeenpanosta ja oli aktiivisesti mukana Suomen kansallisen nuoret, rauha ja turvallisuus -toimintaohjelman laatimisessa.

Vuonna 2021 Demo Finland jatkoi kampanjointia varusmiesten tasavertaisten äänestysmahdollisuuksien puolesta yhdessä kaikkien eduskuntapuolueiden nuorisjärjestöjen sekä Varusmiesliiton kanssa. Kampanjan tavoitteet toteutuivat, kun väliaikainen lakimuutos takasi varusmiehille mahdollisuuden äänestää kuntavaaleissa ja myöhemmin lakimuutoksesta, joka mahdollisti äänestyspaikan perustamisen varuskuntiin kaikissa vaaleissa, tuli pysyvä.

EU-tason vaikuttamisessa Demo Finland oli mukana kattojärjestönsä European Partnership for Democracy (EPD) kautta osallistumalla yhteisiin kannanottoihin ja konsultaatioihin. Kansainvälisellä tasolla keskeinen uusi toimija oli International IDEAn ja muiden demokratiajärjestöjen perustama Global Democracy Coalition-verkosto, johon myös Demo Finland liittyi. Tavoitteena oli koota demokratian edistämiseen sitoutunut verkosto, joka tekee yhteistyötä demokratiatukitoimijoiden äänen tuomiseksi Yhdysvaltojen hallinnon järjestämään demokratiahuippukokoukseen. Verkosto julkaisi yhteisiä kannanottoja ja järjesti joulukuun demokratiahuippukokouksen alla useiden webinaarien sarjan. Demo Finland oli toisena järjestäjänä yhdessä webinaarissa, ja sen toiminnanjohtaja yhtenä puhujana toisessa webinaarissa.

Demo Finlandin viestinnän tavoitteena on lisätä ymmärrystä demokratian merkityksestä kestäväle kehitykselle ja osallistavien poliittisten puolueiden merkityksestä toimivalle monipuoluedemokratialle sekä vahvistaa Demo Finlandin asemaa Suomen johtavana kansainvälisen demokratiatuen asiantuntijana. Uusi viestintästrategia vuosille 2021–2025 valmistui maaliskuussa.

Tärkeimpiä viestintäkanavia olivat Demo Finlandin verkkosivut, säännöllinen uutiskirje ja sosiaalisen median kanavista Facebook, Twitter, Instagram ja LinkedIn. Vuoden 2020 syksyllä toteutetun verkkosivu-uudistuksen vaikutukset näkyivät vuoden 2021 kävijädatassa, kun verkkosivukäyntien määrä kasvoi 78 prosentilla vuoteen 2020 nähden. 39 artikkelia ja blogia julkaistiin sivuilla, ja uutena panostettiin erityisesti Demo Finlandin työntekijöiden kirjoittamiin asiantuntijablogeihin.

Kansanedustajat Mika Niikko (ps.), Veronika Honkasalo (vas.) ja Mari Holopainen (vihr.) Maailma kylässä -festivaalilla. Kuva: Tanja Ryhänen.

Vuoden aikana järjestettiin useita yleisötapauksia, joihin osallistui yli 1000 ihmistä:

Kansainvälisen naistenpäivän kunniaksi Demo Finland järjesti yhdessä EPD:n ja sen muiden jäsenjärjestöjen kanssa inspiroivia naisjohtajia esittelevän verkkotapahtuman. Samana päivänä järjestettiin myös EPD:n jäsenten yhteinen pyöreän pöydän keskustelu neljän EU:n edustajan kanssa tasa-arvoisen johtajuuden ja osallistumisen edistämisestä EU:n tuella. Demo Finland oli yksi toimintaansa ja hyviä käytäntöjään tilaisuudessa esitelleistä järjestöistä.

Huhtikuussa Demo Finland julkaisi selvityksensä puolueiden sisäisestä demokratiasta Suomessa. Kaikkien eduskuntapuolueiden puoluesihteerit puhuivat tilaisuudessa, ja vilkasta keskustelua aiheesta käytiin myös osallistujien kesken.

Maailma kylässä -festivaalilla, joka järjestettiin vain verkkotapahtumana, Demo Finland tuotti ohjelman, jossa viisi kansanedustajaa eri puolueista keskusteli siitä, miten demokratian keinoin voidaan ratkaista tulevaisuuden haasteita. SuomiAreenaan Demo Finland toi kahdeksan puolueen edustajat keskustelemaan demokratian tilan heikentymisestä maailmalla ja siitä, onko demokratia uhattuna Suomessa. Kansainvälisenä demokratiapäivänä Demo Finland järjesti seminaarin demokratiasta ja oikeusvaltiosta.

Hallinto ja talous

Vuonna 2021 Demo Finlandin toimistolla Helsingissä työskenteli 10 demokratiatuen ja kansainvälisen yhteistyön asiantuntijaa. Vakituisen henkilökunnan tukena toimi vuoden aikana kaksi harjoittelijaa.

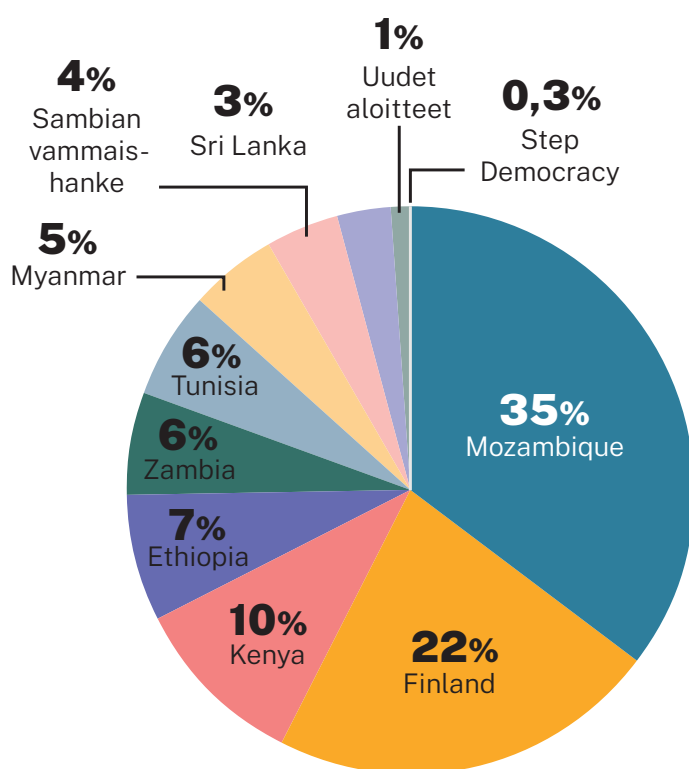
Demo Finlandin hallitus valitaan sen jäsenpuolueiden edustajista kahdeksi vuodeksi kerrallaan, ja sen puheenjohtajuus on kiertävä. Vuonna 2021 hallituksen kokoonpano oli seuraava:

Perussuomalaiset	kaksi paikkaa (ml. puheenjohtaja)
Kristillisdemokraatit	yksi paikka (1. varapuheenjohtaja)
SDP	kaksi paikkaa (ml. 2. varapuheenjohtaja)
Kokoomus	kaksi paikkaa
Keskusta	kaksi paikkaa
Vihreät	yksi paikka
Vasemmistoliitto	yksi paikka
RKP	yksi paikka
Liike Nyt	yksi paikka

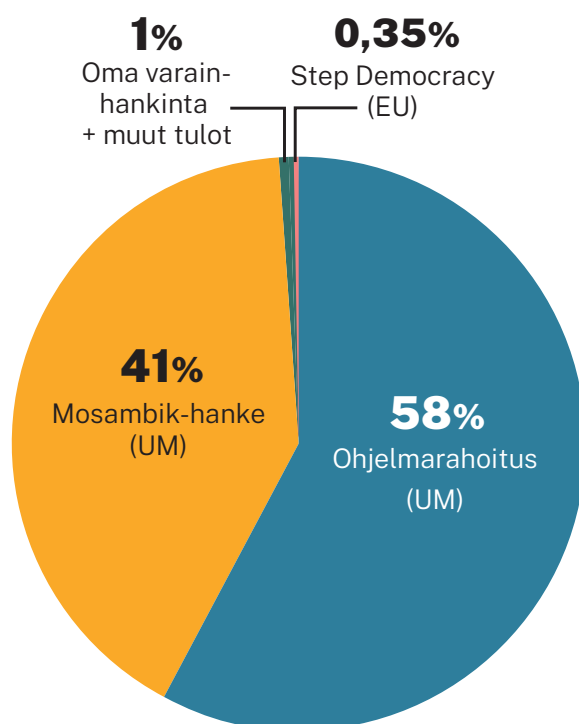
Ulkoministeriön rahoittaman ohjelman kulut olivat vuonna 2021 noin 1,53 miljoonaa euroa. Lisäksi Demo Finland sai ulkoministeriöltä erillisrahoitusta kahdenväliseen ohjelmaan Mosambikissa. Siitä noin 44 000 euroa käytettiin Suomessa, noin 735 000 euroa Mosambikissa ja noin 31 000 euroa Hollannissa. Demo Finland sai yhdessä NIMD:n kanssa Euroopan unionilta myös rahoitusta Myanmarissa toteutettuun Step Democracy -hankkeeseen, joka päättyi syyskuussa 2021. Demo Finlandin ja NIMD:n osuus hankkeen budjetista oli sen viimeisenä osittaisena vuotena 132 000 euroa, josta Suomessa käytettiin 7 000 euroa. Demo Finlandin oma varainhankinta koostui puolueiden jäsenmaksuista, joita kertyi noin 10 000 euroa.

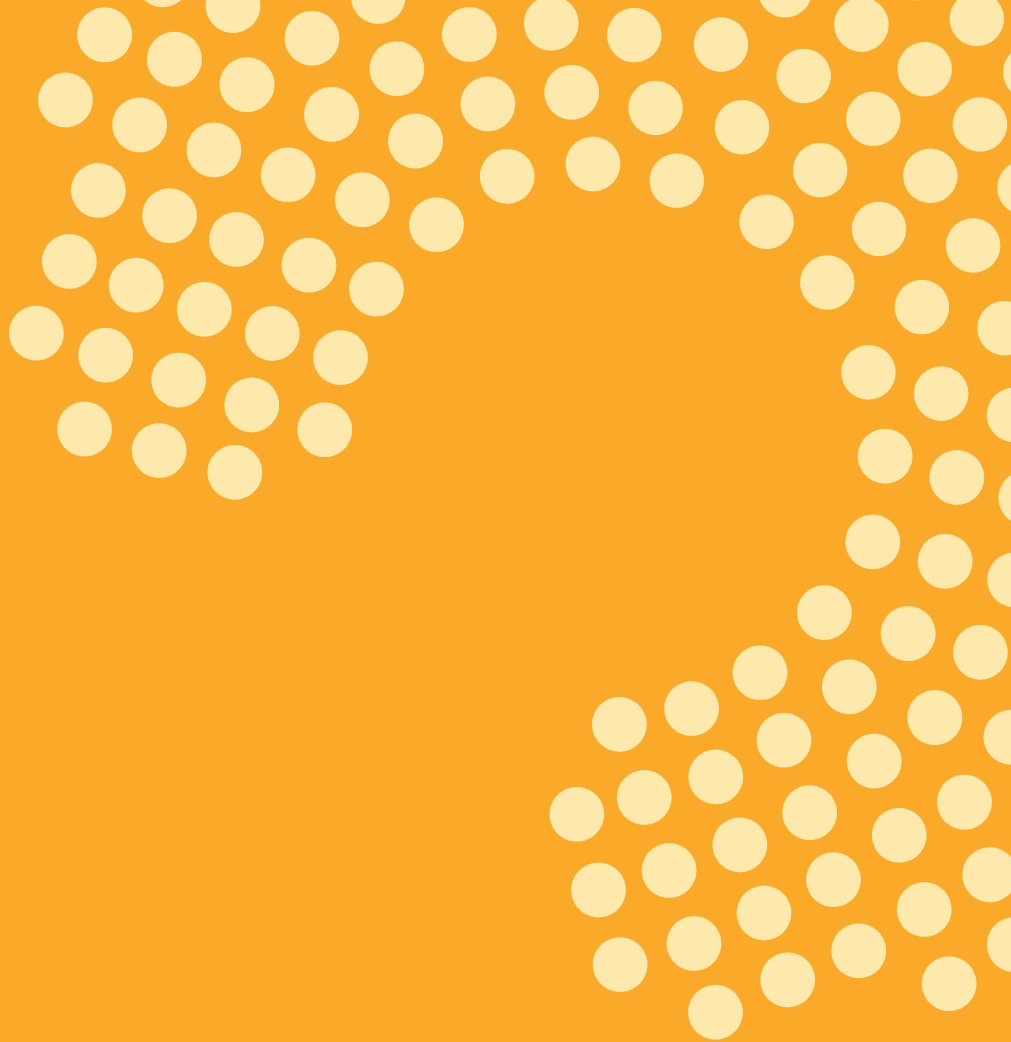
Demo Finlandin oma pääoma kasvoi 11 020 eurolla, ja oli vuoden lopussa 48 033 euroa.

Kulut

Tulot

Puolueiden kansainvälinen demokratiayhteistyö – Demo Finland on kaikkien eduskuntapuolueiden yhteistyöjärjestö. Se toimii demokratian edistämiseksi tukemalla suomalaisten puolueiden sekä uusien ja kehittyvien demokratioiden puolueiden välisiä yhteistyöhankkeita.

www.demofinland.org